

Τάξη Στ' Όνομα: _____ / ____ / ____

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΑ**Α. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ (Μονάδες: /15)****Το Σκυριανό σπίτι**

Ένα μικρό θαύμα επινοητικότητας αποτελεί το παραδοσιακό Σκυριανό σπίτι. Διακρίνεται για το «κυβόσχημο» σχήμα, τον μικρό χώρο που συνδυάζει και την αισθητική και την πλήρη λειτουργικότητα του.

Οι Σκυριανοί από το φόβο τους για τους πειρατές αναγκάστηκαν να μοιραστούν ένα πολύ περιορισμένο χώρο, στο λόφο, στην ποδιά του κάστρου. Έτσι γεννήθηκε ο πέτρινος κύβος που έπρεπε να στεγάσει την πολυμελή οικογένεια. Το Σκυριανό σπίτι συνήθως είναι μονόχωρο και αποτελείται από το καθιστικό, την κουζίνα και το χώρο του ύπνου. Για εξοικονόμηση χώρου η κρεβατοκάμαρα (σφας) που κοιμόταν ολόκληρη η οικογένεια, ήταν υπερυψωμένη και ο χώρος κάτω από το κρεβάτι λειτουργούσε ως αποθήκη.

Σε μία γωνία υπάρχει το τζάκι, η φγού, για θέρμανση αλλά και μαγείρεμα. Η σκεπή εσωτερικά αποτελείται από ένα μεγάλο κομμάτι ξύλου από τη μία άκρη στην άλλη, που ονομάζεται «κορφάρι» και στηρίζει κομμάτια ξύλου από κέδρους ή καστανιές τα οποία με τη σειρά τους συγκρατούν την καλαμωτή, μία σειρά από καλάμια δεμένα μεταξύ τους. Η εξωτερική πλευρά της σκεπής ονομάζεται «λιακός», από τη λέξη ήλιος καθώς εκτίθεται συνεχώς στον ήλιο. Έξω, στην αυλή ένας χαμηλός τοίχος ύψους τριάντα πέντε εκατοστών χρησιμεύει ως φράχτης ανάμεσα στο σπίτι και το δρόμο αλλά και ως χώρος συνάθροισης. Οι αυλές είναι γεμάτες με γεράνια, βιολέτες, βασιλικούς, βουκαμβίλιες κλπ.

Στην εφευρετική διαρρύθμιση χωράνε όλα: σαλόνι, κρεβατοκάμαρα, αποθήκη και κουζίνα (αποκρέβατες), τζάκι, ενώ τα πιάτα, τα ταψιά, τα μπρίκια εκτίθενται στους τοίχους, αφού χώρος για ντουλάπια δεν υπάρχει. Έπρεπε λοιπόν να είναι αξιοθέατα, κι έτσι η ανάγκη έγινε τέχνη. Αγγειοπλαστική (περίφημα τα σκυριανά πιάτα), ξυλογλυπτική (μικροκαμωμένα έπιπλα), χαλκουργία, υφαντική, κεντητική, είναι η κληρονομιά που οι νέοι παρέλαβαν από τους μεγαλύτερους και συνεχίζουν να τιμούν.

Λόγω έλλειψης χώρου, εσωτερικά οι τοίχοι του σπιτιού και ο χώρος πάνω από το τζάκι, είναι στολισμένοι με όλα τα χρηστικά και διακοσμητικά αντικείμενα, κεραμικά, γυαλικά και μεταλλικά. Η προέλευση, η σπανιότητα και η ποσότητα των αντικειμένων αυτών χαρακτήριζαν την οικονομική κατάσταση των ιδιοκτητών τους και αποτελούσαν δείγμα κοινωνικής καταξίωσης. Και φυσικά ιδιαίτερη θέση στο σπίτι είχαν τα περίφημα σκαλιστά μικροσκοπικά σκυριανά έπιπλα όπως κασέλες, σκαμνιά, τραπέζια και η κρεβατσούλα, μικρό χαμηλό ντιβάνι.

Περπατώντας στα στενά σοκάκια της Χώρας, και ανάμεσα στα λευκά σκυριανά σπίτια, με τις σκουρόχρωμες ταράτσες μην αντισταθείτε στον πειρασμό να κρυφοκοιτάξετε τον εσωτερικό διάκοσμο.

Πηγή: Ταξιδιωτικός Οδηγός Εύβοιας - Σκύρου
(Διασκευή: Δημήτρης Χατζηκώστας)

1. Ως αποθήκη οι Σκυριανοί χρησιμοποιούσαν: (1)

- α. την αυλή τους
- β. τον χώρο κάτω από το κρεβάτι
- γ. το υπόγειο

2. Αν σήμερα νοικιαζόταν ένα παραδοσιακό σπίτι, πώς θα χαρακτηριζόταν; (1)

- α. δυάρι
- β. τριάρι
- γ. γκαρσονιέρα

3. Ως χώρο συνάθροισης οι Σκυριανοί χρησιμοποιούσαν: (1)

- α. τον χαμηλό τοίχο που χρησίμευε για φράκτης
- β. την αυλή
- γ. την κουζίνα

Να βρεις μέσα από το κείμενο και να γράψεις τι σημαίνουν οι παρακάτω λέξεις της τοπικής διαλέκτου: (4)

λιακός	
σφας	
αποκρέβατες	
φγου	

Να απαντήσεις σύντομα στις παρακάτω ερωτήσεις: (4x2)

1. Για ποιο λόγο οι Σκυριανοί αναγκάστηκαν να χτίσουν τόσο μικρά σπίτια;
2. Από ποιο στοιχείο του σπιτιού, καταλάβαινες την οικονομική κατάσταση ενός Σκυριανού;
3. Για ποιο λόγο στο νησί αναπτύχθηκαν οι τέχνες της αγγειοπλαστικής, της ξυλογλυπτικής και της χαλκούργιας;
4. Γιατί κατά τη γνώμη σας η Σκυριανή αρχιτεκτονική θεωρείται «θαύμα επινοητικότητας»;

Β. ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ (Μονάδες: /10)

Οι παρακάτω λέξεις έχουν κάποια λάθη. Αφού τα εντοπίσεις να τις καταγράψεις με τον σωστό τρόπο.

Θέρμανσει→

ενίκιοιο→

έννατος→

δισάρεστος→

πολικάτικία→

δοίναμει→

τις συστάσης→

εσείς δανίζεται→

αφείστε→

ωρεώτατος→

φοτινός→

βαθίτερος→

γαιοργός→

γαιολογεία→

υδρόγιος→

λέμαργως→

σινταγί→

μαγιρική→

τηλεώρασει→

θεονίστικος→

Γ. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ (Μονάδες: /10)

1. Να συμπληρώσεις τα αντώνυμα των παρακάτω λέξεων: (4)

ισορροπημένος ≠

παραδοσιακός ≠

ανάπτυξη ≠

εσωτερικός ≠

μακρύς ≠

σπάνιος ≠

λιτός ≠

ευρύχωρος ≠

2. Να συμπληρώσεις τις λέξεις δίπλα σε κάθε ορισμό: (3)

Ξ.....: Αυτός που δεν είναι ίδιος με τους άλλους

Α.....: Αυτός που είναι μόνος του , μακριά από τους άλλους

Α.....: Το ασανσέρ στα Ελληνικά.

Ρ.....: Το διαμέρισμα του τελευταίου ορόφου σε μια πολυκατοικία.

Λ.....: Αυτός που τρέφεται απλά και λιτά.

Σ.....: Αυτός που δεν είναι φωτεινός

3. Η λέξη ισόγειος ανήκει στην οικογένεια της γης. Να γράψεις 3 σύνθετες λέξεις που η γη είναι α' συνθετικό και 3 που η γη είναι β' συνθετικό: (3)

Α' συνθετικό	Β' συνθετικό

Δ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ – ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ (Μονάδες: /15)

1. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα με τα ρήματα στο ίδιο πρόσωπο (Β' ενικό): (4)

Ενεστώτας Οριστικής	Αόριστος Οριστικής	Συνοπτική Προστακτική	Συνοπτική Υποτακτική
διαγράφεις			
απολύεις			
καταφεύγεις			
μεταφράζεις			
επιλέγεις			

2. Να αντικαταστήσετε τον περιφραστικό με το μονολεκτικό τύπο στα παραθετικά των παρακάτω επιθέτων: (4)

- Είχαμε (πάρα πολύ λίγες) _____ ελπίδες να σωθούμε.
- Η κατάσταση πήγαινε από το κακό στο (πιο κακό) _____.
- Είχε (πάρα πολύ καλές) _____ επιδόσεις στα μαθήματα.
- Η υγεία είναι (το πιο πολύτιμο) _____ αγαθό.
- Η συμπεριφορά του ήταν (πάρα πολύ κακή) _____.
- Η δουλειά μου είναι (πιο επικερδής) _____ απ' τη δική του.
- Η Μεσογειακή διατροφή είναι (πιο ελαφριά) _____ από τη διατροφή δυτικού τύπου.
- Η άσκηση στο διαγώνισμα ήταν (πιο απλή) _____ από ότι φαινόταν στην αρχή.

3. Στις παρακάτω περιόδους να βρείτε τις δευτερεύουσες προτάσεις και να επιλέξετε το είδος τους: (4)

- Αν τον δεις, δώσ' του τα βιβλία.
- Θα διαβάζω περισσότερο, ώστε να πάρω καλύτερους βαθμούς.
- Θα διαβάζω περισσότερο, διότι θέλω να πάρω καλύτερους βαθμούς.
- Άμα μαλώνετε συνέχεια, θα σας χωρίσω.
- Επειδή ήμουν πολύ κουρασμένος, πήγα για ύπνο νωρίς.
- Περπατήσαμε τόσο πολύ, που κουραστήκαμε.
- Θα ήμουν πιο ευχαριστημένος, εάν είχα περισσότερο χρόνο.
- Έφαγε τόσο πολύ, ώστε δεν μπορούσε να κοιμηθεί το βράδυ.

4. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους με μια δευτερεύουσα πρόταση που να δηλώνει αυτό που λέει η παρένθεση. (3)

A. (αποτέλεσμα) Τα σπίτια της Σκύρου είναι τόσο μικροσκοπικά,

B. (αιτία) Οι Σκυριανοί ήταν αναγκασμένοι να στριμωχτούν σε μια μικρή έκταση στη Χώρα,

Γ. (αποτέλεσμα) Οι κουζίνες τους ήταν τόσο μικρές,

Δ. (υπόθεση) Μη διστάσεις να κοιτάξεις την εσωτερική διακόσμηση ενός σπιτιού στη Σκύρο,

